



## Araştırma Makalesi • Research Article

## İlkokul Öğrencilerinin Değişen Davranış, Kişilik ve Tutum Özelliklerinin İncelenmesi

## Investigation of Changing Behaviour, Personality and Attitude Characteristics of Primary School Students

Özgür Babayiğit <sup>a\*</sup><sup>a</sup> Dr. Öğr. Üyesi, Yozgat Bozok Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, 66100, Yozgat/Türkiye.  
ORCID: 0000-0001-6123-0609

## MAKALE BİLGİSİ

## Makale Geçmişi:

Başvuru tarihi: 11 Eylül 2018

Düzeltilme tarihi: 30 Ekim 2018

Kabul tarihi: 13 Kasım 2018

## Anahtar Kelimeler:

Değişim

İlkokul

Öğrenci

## ARTICLE INFO

## Article history:

Received 11 September 2018

Received in revised form 30 October 2018

Accepted 13 November 2018

## Keywords:

Change

Primary school

Student

## ÖZ

Bu araştırmanın amacı ilkokul öğrencilerinin değişen davranış, kişilik ve tutum özelliklerinin incelenmesidir. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden birisi olan fenomenoloji yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın katılımcılarını Yozgat il merkezindeki bir ilkokulda görevli 17 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Veriler 2018 yılı Mayıs ayında toplanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu ile birlikte 17 sınıf öğretmeniyle görüşmeler yapılmıştır. Verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda ilkokul öğrencilerinin teknoloji kullanma becerilerinde artış, özgüven artışı, öğrenme kapasitelerinde artış tespit edilmiştir. Ancak saygı ve sevgide azalma, sosyalleşmede problemler, benmerkezcilik, sorumluluk bilincinde azalma belirlenmiştir.

## ABSTRACT

The aim of this research is to examine the changing behaviour, personality and attitude characteristics of elementary school students. The research was carried out by case study method which is one of the qualitative research methods. Participants of the study consisted of 17 class teachers working in a primary school in Yozgat province center. Semi-structured interview form was used as data collection tool. The data were collected in May 2018. Semi-structured interview form and 17 classroom teachers were interviewed. In the analysis of the data, content analysis was used. As a result of the research, it was determined that the technology usage skills of primary school students increased self-confidence and increased learning capacities. However, there is a decrease in respect and love, problems in socialization, self-centering and a decrease in the sense of responsibility.

## 1. Giriş

Toplumlar yaşantıları, tecrübeleri, bilim, teknoloji, inanış gibi nedenlerle sürekli olarak bir değişim içerisinde. Bu değişim tüm bireyleri etkilediği gibi, kuşkusuz ilkokul öğrencilerini de etkilemektedir. Diğer öğrenim seviyelerindeki öğrenciler gibi ilkokul öğrencileri de televizyon, bilgisayar, internet, cep telefonu gibi araçları sıklıkla kullanmaktadır. Bu araçları kullanma durumu ise ilkokul öğrencilerini etkilemekte, onların düşünce yapılarını değiştirmektedir. Bilgi çağının çocuklarını ve yarının yetişkinlerini oluşturacak olan ilkokul öğrencilerinin düşünce yapılarının ve farklı özelliklerinin ortaya çıkarılması son derece önemlidir. Yapılan bu araştırma ile günümüz ilkokul öğrencilerinin davranış, kişilik, tutum özellikleri, düşünce yapıları, belirgin özellikleri betimlenmeye çalışılmıştır. Özellikle toplumsal değişim ve eğitim konusu üzerine

durulmuş, daha sonra özelde ise günümüz ilkokul öğrencilerinin genel özellikleri açıklanmıştır.

Değişen toplumlarda eğitim kültürü aktarmanın yanı sıra yeni nesilleri değişimlere de hazırlamaktadır (Erol, 2011: 109-110). Toplum eğitimi değişime zorlamakla birlikte, eğitim toplumun değişimini sağlayan unsurlardan biridir. Eğitim, bu faaliyeti gerçekleştiren en önemli araçtır (Prensky, 2001: 4; Fidan ve Fidicioğlu, 2010: 146-147). Bilgi teknolojileri, toplumlar üzerinde büyük bir etkiye sahiptir. Bilgi çağına uygun, bilgi toplumuna özgü özellikler dikkate alınarak bireyleri yetiştirmek zorunluluğu ortaya çıkmaktadır (Monereo, 2004: 46; Aydın, 2003: 183-184). Bunun yanı sıra, eğitimden beklentiler de çeşitlenmektedir. Küreselleşen dünyada eğitimden, küresel ekonomi için gerekli olan insan gücünü yetiştirmesi hedeflenmektedir (Can, 2015: 251). Ayrıca eğitim, bireyin toplumla uyum içinde yaşaması

\* Sorumlu yazar/Corresponding author  
e-posta: [ozgur.babayigit@bozok.edu.tr](mailto:ozgur.babayigit@bozok.edu.tr)

açısından da önem kazanmaktadır. Eğitim etkinliği, toplumların gelişmesinin temeli olarak görülmektedir (Fidan ve Fidicioğlu, 2010: 146).

Gelişmiş toplumlar değişen toplumlar olduğu için, toplumsal değişimler eskiye oranla çok daha fazla ve hızlı olmaktadır. Değişen toplum eğitimin işlev ve yapılarını değiştirmeye zorlamaktadır (Erol, 2011: 117). Günümüzde, hızlı bir değişim ve dönüşüm, eğitim alanında farklı değişimleri zorunlu hale getirmektedir. Bilgi tabanlı değişim hareketleri bireylerin eğitimden beklentilerini değiştirmektedir (Parlar, 2012: 194). Toplumundaki değişimin eğitime yansdığı, eğitimi de değiştirdiği görülmektedir.

Gelişmiş toplumlarda bilgisayar etkili bir iletişim aracı haline gelmiştir. Bu sebeple bilgisayar temelli eğitimi kullanmak zorunlu olmaktadır (Gündoğar, 2014: 121). Bilgisayarın yanı sıra, televizyon çocuğa ses, renk, yazı unsurlarıyla çocuğun ilgi-kabul çitasını yükseltmektedir. Çocuk daha sonra bu kadar etkili olmayan uyarıcılara ilgi göstermemekte veya ilgisini çok kısa sürede kaybetmektedir (Yılmaz, 2012: 121). Twitter, facebook, bilgisayar, cep telefonu, etkileşimli tahta, internet gibi yirmi birinci yüzyıl teknoloji araç ve ortamları öğrencilere; zengin görseller ile dikkat toplama, derse bağlılıkta artış, bilgiye kolay ve hızlı şekilde erişim sağlama, eğlenerek öğrenme, öğrenme zamanının etkin kullanımı, yaşam boyu öğrenme gibi faydalar sunmaktadır (Boyd ve Ellison, 2007: 212; Prensky, 2009: 3; Günüş, Odabaşı ve Kuzu, 2013: 437-438). Televizyon izleme, bilgisayar kullanımı, cep telefonu kullanımı gibi işlemler beynin farklı kimyasal tepkimelerde bulunmasına, sosyal-kültürel değerler ve beklentiler oluşturmalarına sebep olmaktadır. Günümüz öğrencileri sadece farklı şeyler düşünmekle kalmamakta, bunun yanı sıra farklı düşünmekle birlikte farklı düşünme yolları kullanmaktadırlar (Jones, 2000: 37-39; Şahin, 2009: 161; Tompkins, 2007: 18; White ve Castello, 2008: 96). Günümüzdeki ilkökul öğrencileri kendini iyi ifade edebilen, sorgulayan, çok yönlü, kolay benimsemeyen, detaylı düşünen kişilerdir. Günümüzde öğrenciler pasif öğrenen olmak istememektedir (Gündoğar, 2014: 122). Günümüz ilkökul öğrencisinin özellikleri incelendiğinde, teknoloji kullanımı ve kişisel özelliklerindeki farklılıklar dikkat çekmektedir.

Pedro (2006: 10-13) tarafından yapılan araştırma sonucunda günümüz öğrencilerinin özellikleri üç ana başlık altında toplanmıştır. Bunlar: 1. Alternatif bilişsel beceriler. 2. Kültürel uygulamalar ve sosyal değerlerdeki değişimler. 3. Öğretim ve öğrenmeye ilişkin beklentiler.

#### 1. Alternatif bilişsel beceriler:

- Özellikle basılı olmayan dijital kaynaklara erişme.
- Metin üzerinde imge, hareket ve müzik önceliği vermek.
- Çok görevli işlemlerle rahat hissetmek.
- Durdurulan, doğrusal olmayan bilgi işleme yoluyla bilgi edinmek.

#### 2. Kültürel uygulamalar ve sosyal değerlerdeki değişimler:

- İnternetin daha fazla sosyalleşme imkanı sunmasına karşın, fiziksel izolasyon ve yalnızlık artmıştır.
- Önceleri dinlenmeye ayrılan süre, günümüzde bilgisayar ve internet ile geçirilmektedir.
- Bireyler arası iletişimde kısa sürede yanıt verme alışkanlık olmuştur.
- Çoklu ortamlar, yazılı ürünlerden daha değerlidir.

- Yazma alışkanlıkları, yeni diller meydana getirecek kadar değişime ve özellikle kısaltmaya uğramıştır. Cep telefonlarında kullanılan kısaltma dili, yaşamın diğer alanlarına yayılarak kısaltma dili oluşmuştur.

3. Öğretim ve öğrenmeye ilişkin beklentiler. Günümüz öğrencilerinin aşağıda belirtilen konularda eğitimden ve okullardan yüksek beklenti içerisinde olduğu düşünülmektedir.

- Okullarda sunulan bilgi iletişim teknolojileri cihaz ve hizmetleri türü.
- Kullanılan bilgi iletişim teknolojileri araçlarının türleri.
- Bilgi iletişim teknolojileri kullanım sıklıkları.
- Etkinliklerin çeşitliliği.
- Birlikte çalışma ve sosyal ağ kurma fırsatları.
- Öğrenmenin bireyselleştirilmesi.
- Kullanılan bilgi iletişim teknolojileri araçlarının çoklu ortam ve etkileşimlilik bakımından kalite standartları.

Davranış, kişilik ve tutum konuları ile ilgili bazı temel kavramları tanımlamakta fayda bulunmaktadır. Öz güven, bireyin belirli bir aktiviteyi başarılı bir şekilde yerine getireceğine yönelik inancı ve bireyin kendi yargı, yetenek, güç ve kararlarına güvenmesi demektir (Feltz, 1988: 423). Saygı; değeri, üstünlüğü, yaşlılığı, yararlılığı, kutsallığı dolayısıyla bir kimseye, bir şeye karşı dikkatli, özenli, ölçülü davranmaya sebep olan sevgi duygusu, hürmet, ihtiram demektir (Türk Dil Kurumu, 2018).

Konu ile ilgili olarak yapılan araştırmalar incelenirken 2010 yılı alt sınır olarak kabul edilmiştir. Can (2015), Erol (2011), Fidan ve Fidicioğlu (2010), Gündoğar (2014), Günüş, Odabaşı ve Kuzu (2013), Parlar (2012), Yılmaz (2012) tarafından çeşitli araştırmalar yapılmıştır. Bilgi çağını yaşadığımız günümüzde, toplumlar hızla değişmektedir. Bu değişim hiç kuşkusuz ilkökul öğrencilerini de kapsamaktadır. Yapılan bu araştırma ile günümüzdeki ilkökul öğrenci özellikleri açıklanmaya, betimlenmeye çalışılmıştır. Ortaya konulan bulgular ile öğretim programlarını hazırlayan uzmanlara, Milli Eğitim Bakanlığına, çocuk gelişimi uzmanlarına, sınıf öğretmenlerine ve velilere ışık tutması açısından önemlidir. Katılımcı sınıf öğretmenlerinin görüşme sorularına içtenlikle ve samimiyetle cevap verdikleri varsayılmıştır. Bu araştırma 2018 yılı mayıs ayında Yozgat il merkezindeki bir devlet ilkökulunda görev yapan 17 sınıf öğretmeni ile sınırlıdır.

Bu araştırmanın genel amacı ilkökul öğrencilerinin değişen profillerinin incelenmesidir. Bu genel amaç doğrultusunda, sınıf öğretmenlerinin 2000 yılından önceki ilkökul öğrencileri ile günümüz yani 2018 yılı ilkökul öğrencilerini kıyaslamaları istenmiştir.

## 2. Yöntem

Bu bölümde çalışmanın deseninden, çalışma grubundan, veri toplama aracından, verilerin toplanmasından, verilerin analizinden ve geçerlikten-güvenirlikten bahsedilmektedir.

### 2.1. Araştırma Deseni

Bu araştırma nitel araştırma yöntemlerinden birisi olan fenomenoloji yöntemiyle yapılmıştır. Fenomenoloji birkaç kişinin bir fenomen veya kavramla ilgili yaşanmış deneyimlerinin ortak anlamını tanımlamaktadır (Creswell,

2013: 77). Fenomenoloji deseni farkında olunan fakat derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olunmayan olgulara odaklanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2006: 72). Fenomenoloji insanların fenomenleri nasıl tecrübe ettiklerinin metodolojik, özenli ve derinlemesine resmedilmesi ve betimlenmesidir (Patton, 2014: 104; Gliner, Morgan ve Leech, 2015: 97; Fraenkel, Wallen ve Hyun, 2011: 432). Başka bir tanımla fenomenoloji, bir fenomenin bireylerin ya da belli bir grubun deneyimleri açısından tanımlanmasıdır (Christensen, Johnson ve Turner, 2015: 408). Yapılan bu çalışmada fenomenoloji türlerinden deneysel (aşkın ya da psikolojik) fenomenoloji türü tercih edilmiştir. Deneysel (aşkın veya psikolojik) fenomenolojisi araştırmacının yorumlarına daha az ve katılımcıların deneyimlerinin betimlenmesine daha fazla vurgu yapmaktadır (Creswell, 2013: 80). Deneysel (aşkın ya da psikolojik) fenomenoloji bireysel deneyimin temel anlamlarını araştırmaktadır (Patton, 2014: 104). Bu bağlamda çalışmada üzerine odaklanılan olgu mevcut ilkököl öğrencilerinin, 2000'li yıllardaki ilkököl öğrencilerinden farklılık gösteren davranış, kişilik ve tutum özellikleridir. Kısaca bu çalışmadaki olgu değişimdir.

## 2.2. Katılımcılar

İlkokul öğrencilerindeki değişimi en iyi gözlemleyen kişilerin sınıf öğretmenleri olduğu düşünülmektedir. Sınıf öğretmenlerinin bu konudaki görüş ve deneyimlerinin belirlenmesi için en uygun araştırma yönteminin fenomenoloji yöntemi olması nedeniyle, bu çalışmada fenomenoloji yöntemi kullanılmıştır. Katılımcıların belirlenmesinde uygun örnekleme yöntemi ile ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz, Demirel, 2012: 92). Uygun örnekleme yöntemi, zaman, para ve çaba tasarrufu yapmak için kolay olanı yapmak demektir (Patton, 2014: 244). Ölçüt örnekleme yöntemindeki temel anlayış, önceden belirlenmiş bir dizi ölçütü karşılayan bütün durumların çalışılmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2006: 112). Ölçüt örnekleme, belli ölçütleri sağlayan tüm durumları seçmek demektir (Patton, 2014: 243). Araştırmanın katılımcıları, Yozgat il merkezinde bir devlet ilkokulunda görev yapan 17 sınıf öğretmeninden oluşmaktadır. Katılımcıların belirlenmesinde ölçüt olarak öğretmenlikteki hizmet süresinin en az 20 yıl olarak belirlenmiştir. Bu ölçütün belirlenmesindeki amaç, hizmet yılı fazla olan sınıf öğretmenlerinin deneyim, tecrübe ve gözlemleri sonucunda geçmiş ile günümüzdeki durumu daha iyi kıyaslayabilmeleridir. Katılımcı sınıf öğretmenlerinin demografik özellikleri Tablo 1'de belirtilmiştir.

**Tablo 1.** Katılımcı Sınıf Öğretmenlerinin Demografik Özellikleri

Demografik Bilgiler	n	%
Mesleki kıdem		
20-25 yıl	6	35
26-30 yıl	3	18
31-35 yıl	1	6
36-40 yıl	6	35
41-45 yıl	1	6
Yaş		
40-45	4	23
46-50	4	23
51-55	2	12
56-60	4	24

61-65	3	18
Cinsiyet		
Kadın	5	29
Erkek	12	71
Toplam	17	100

Tablo 1 incelendiğinde, katılımcıların meslekteki kıdemleri incelendiğinde, 20-25 yıl arası altı öğretmen; 26-30 yıl arası üç öğretmen; 31-35 yıl arası bir öğretmen; 36-40 yıl arası altı öğretmen; 41-45 yıl arası bir öğretmen olduğu görülmektedir. Katılımcıların yaşları incelendiğinde 40-45 yaş arası dört öğretmen; 46-50 yaş arası dört öğretmen; 51-55 yaş arası iki öğretmen; 56-60 yaş arası dört öğretmen; 61-65 yaş arası üç öğretmen olduğu görülmektedir. Katılımcı sınıf öğretmenlerinin beşi kadın, on ikisi erkektir. Görüşme yapılan erkek sınıf öğretmenlerinin sayısı, kadın öğretmenlerin sayısının iki katından fazladır.

## 2.3. Veri Toplama Aracı

Bu çalışmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu yaklaşımı, görüşme sırasında görüşmeciye yöneltilecek bir sorular veya konular listesini kapsamaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2006: 122). Yarı yapılandırılmış görüşme formu, konuşma süresince farklı sorularla konunun açılmasına, çeşitli boyutların ortaya çıkmasına ve konu hakkında yeni fikirlere ulaşılmasına yardım etmektedir (Merriam, 2013: 88). Yarı yapılandırılmış görüşme formu oluşturulurken öncelikle konu ile ilgili alan yazın incelenmiştir. Alan yazın incelenmesinden sonra oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formu, eğitimde ölçme ve değerlendirme konusunda uzman bir öğretim üyesine sunulmuştur. Daha sonra sınıf öğretmenliği alanında uzman bir öğretim üyesinin görüşüne sunulmuştur. Uzman görüşlerinin ardından yarı yapılandırılmış görüşme formunda çeşitli düzenlemeler yapılmıştır. Ardından, yarı yapılandırılmış görüşme formu pilot görüşme olarak iki sınıf öğretmenine uygulanmıştır. Pilot görüşmeler sonrasında yarı yapılandırılmış görüşme formuna son şekli verilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme formu iki bölümdür. İlk bölümde sınıf öğretmenlerinin demografik özelliklerine yönelik sorular bulunmaktadır. İkinci bölümde ise ilkököl öğrencilerinin değişen profillerini belirlemeye yönelik sorular yer almaktadır. Bu sorular şunlardır:

1. İlkokul öğrencilerinin değişen profilleri, özellikleri, kişilik ve karakterleri hakkında neler düşünüyorsunuz?

2. Geçmiş yıllardaki ilkököl öğrencileri ile günümüzdeki ilkököl öğrencileri arasındaki farklılıklar nelerdir?

3. Geçmiş yıllardaki ilkököl öğrencileri ile günümüzdeki ilkököl öğrencilerini teknoloji kullanımı, öğrenme kapasiteleri, okula ve öğretmene karşı saygı ve sevgi yönünden vb. karşılaştırır mısınız?

## 2.4. Verilerin Toplanması

Fenomenoloji araştırmalarında başlıca veri toplama aracı görüşmedir (Christensen, Johnson ve Turner, 2015: 409; Gliner, Morgan ve Leech, 2015: 97; Yıldırım ve Şimşek, 2006: 74). Veriler 2018 yılı mayıs ayında toplanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu ile birlikte, 17 sınıf öğretmeniyle görüşmeler yapılmıştır. Yapılan görüşmeler, izin alınarak ses kayıt cihazına kaydedilmiştir. Görüşmeler,

sınıf öğretmeninin görevli olduğu sınıfta, tenffüslerde gerçekleştirilmiştir. Her bir görüşme ortalama 9 dakika sürmüştür. Yarı yapılandırılmış görüşme formundaki görüşme soruları öncelikle kısaca sınıf öğretmenine açıklanmıştır. Daha sonra yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer alan sorular sırayla görüşme yapılan sınıf öğretmenine sorulmuştur. Yapılan görüşmeler, toplamda 162 dakika sürmüştür.

## 2.5. Verilerin Analizi

Fenomenoloji araştırmalarında veri analizi, yaşantıları ve anlamları ortaya çıkarmaya yöneliktir (Yıldırım ve Şimşek, 2006: 75). Verilerin çözümlenmesinde içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizinde veriler kodlandıktan sonra, veriler içinde tema ve örüntüler aramak için analitik tekniklere başvurulmaktadır (Glesne, 2012: 255). Ses kayıt cihazına kaydedilen görüşmeler, araştırmacı tarafından bilgisayarda yazıya geçirilmiştir. Yazıya dökülen görüşler birden fazla kez okunduktan sonra kodlamalar yapılmıştır. Kodlardan alt temalara, alt temalardan temalara ulaşılmıştır (Creswell, 2013: 82). İçerik analizi sürecinde öncelikle anahtar ifadeler listelenmiştir. Bir sonraki adımda araştırmacı bu önemli ifadelerden hareketle temalar içinde anlam kümeleri, grupları geliştirmiştir. Daha sonra bu önemli açıklamalar ve temalar, katılımcıların deneyimlerine ilişkin betimleyici olarak kullanılmıştır (dokusal betimleme). Yapılan içerik analizi sonucunda ulaşılan kodlar, alt temalar ve temalar Tablo 2’de sunulmaktadır.

**Tablo 2.** Ulaşılan Kodlar, Alt Temalar ve Temalar

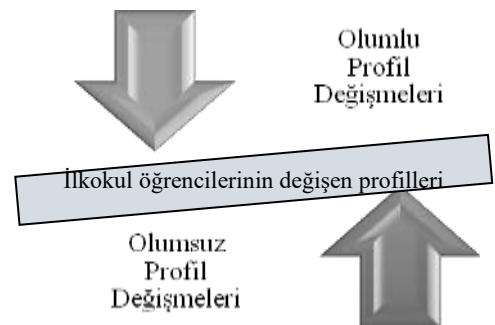
Ulaşılan kodlar	Ulaşılan alt temalar	Ulaşılan temalar
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Teknoloji</li> <li>• Cep telefonu</li> <li>• Bilgisayar</li> <li>• Sosyal ağlar</li> <li>• Tablet</li> <li>• Akıllı tahta</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Teknoloji kullanma becerileri</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Öz güven</li> <li>• Açık söz</li> <li>• Cesaret</li> <li>• Özgür</li> <li>• Hak</li> <li>• Sorgulama</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Öz güven artışı</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Olumlu profil değişimleri</li> </ul>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Önbilgilerde artış</li> <li>• Hazır bulunurlukta artış</li> <li>• Kolay öğrenme</li> <li>• Ufuk açıklığı</li> <li>• Zihinsel Faaliyet</li> <li>• Zeki</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Öğrenme kapasiteleri</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Terbiye</li> <li>• Saygı</li> <li>• Büyüklere saygı</li> <li>• Öğretmene saygı</li> <li>• Paylaşım,</li> <li>• Okul kültürü</li> <li>• Sevgi</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Saygı ve sevgide azalma</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Olumsuz profil değişimleri</li> </ul>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Paylaşım</li> <li>• Sosyalleşme</li> <li>• Oyun</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Sosyalleşmede problemler</li> </ul>	

<ul style="list-style-type: none"> <li>• Sosyal iletişim</li> <li>• Davranış</li> <li>• Okul kültürü</li> <li>• Arkadaşlık</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Teknoloji</li> <li>• Paylaşım</li> <li>• Ben</li> <li>• Saygısız</li> <li>• Bencil</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Benmerkezcilik</li> </ul>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Ders çalışma</li> <li>• Derse hazırlıklı gelme</li> <li>• Şımarık</li> <li>• Çocuksu</li> <li>• Oyun</li> <li>• Sorumluluk</li> <li>• Öğrenme isteği</li> <li>• Kurallara uyma</li> <li>• Hazır</li> <li>• Rahat</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Sorumluluk</li> </ul>

Araştırmanın geçerlik ve güvenilirliği, Yıldırım ve Şimşek (2006: 257-268) tarafından belirtilenler doğrultusunda gerçekleştirilmiştir. İç geçerlik boyutunda, elde edilen bulgular, katılımcılarla paylaşılmıştır. Katılımcılarla birlikte ulaşılan kodlar ve temalar irdelenmiştir. Dış geçerlik boyutunda, araştırma süreci ayrıntılı olarak açıklanmıştır. Dış güvenilirlik kapsamında, araştırmanın yöntemi ve aşamaları açık ve anlaşılır biçimde açıklanmıştır. Veri toplama, işleme, analiz etme, yorumlama ve sonuçlara ulaşma açık şekilde tanımlanmıştır. Araştırmanın ham verileri saklanmaktadır. İç güvenilirlik boyutunda, araştırma soruları açık bir şekilde belirtilmiştir. Araştırmacının araştırma sürecindeki konumu açık olarak tanımlanmıştır. Araştırmanın tamamında uzman inceleme yöntemi işe koşulmuştur. Elde edilen veriler temalar altında toplanarak, okuyucunun kolayca anlayabileceği şekilde sunulmuştur.

## 3. Bulgular ve Yorumlar

Sınıf öğretmenlerinin, ilkökul öğrencilerindeki kişilik, karakter, tutum değişimleri konusundaki fenomenleri tespit edilmiştir. Tespit edilen bu fenomenler, ulaşılan temalar altında sunulmuştur. Yapılan içerik analizi sonucunda iki adet temaya ulaşılmıştır. İlki “Olumlu Profil Değişimleri” ikincisi “Olumsuz Profil Değişimleri” olmuştur. Ulaşılan temalar Şekil 1.’de sunulmaktadır.



**Şekil 1.** İlkokul Öğrencilerinin Değişen Profilleri

Şekil 1 incelendiğinde, ilkökul öğrencilerinin değişen profilleri ile ilgili olarak iki temaya ulaşıldığı görülmektedir. Bunlar, 1. Olumlu profil değişimleri. 2. Olumsuz profil değişimleridir. Birinci tema olan “Olumlu Profil Değişimleri” temasının alt temaları Şekil 2.’de sunulmaktadır.



Şekil 2. Olumlu Profil Değişimleri

Şekil 2 incelendiğinde, “Olumlu Profil Değişimleri” temasının alt temalarının; teknoloji kullanma becerileri, özgüven artışı, öğrenme kapasiteleri olduğu görülmektedir. İkinci tema olan “Olumsuz Profil Değişimleri” temasının alt temaları Şekil 3’te sunulmaktadır.



Şekil 3. Olumsuz Profil Değişimleri

Şekil 3 incelendiğinde, “Olumsuz Profil Değişimleri” temasının alt temalarının; saygı ve sevgide azalma, sosyalleşmede problemler, benmerkezcilik, sorumluluk olduğu görülmektedir. Bulgular belirtilen temalar ve alt temalar altında sunulmuştur.

### 3.1. Olumlu Profil Değişimleri

Olumlu profil değişimleri temasında, günümüz ilkökul öğrencilerinin iyi yöndeki profil değişimleri incelenmiştir. 2000 yılı öncesi ilkökul öğrencileri ile 2018 yılı ilkökul öğrencileri kıyaslandığı zaman, pozitif yöndeki değişiklikler açıklanmıştır. Olumlu profil değişimleri teması, alt temalar özelinde açıklanmıştır.

#### 3.1.1. Teknoloji Kullanma Becerileri

Olumlu profil değişimleri temasının ilk alt teması teknoloji kullanma becerileridir. Bu alt temada, mevcut ilkökul öğrencilerinin teknoloji kullanma becerilerindeki artış vurgulanmıştır. Görüşme yapılan sınıf öğretmenleri (Öğretmen 2, 3, 4, 6, 11, 12, 14, 15, 16), mevcut

ilkökul öğrencilerinin teknoloji kullanma becerilerinin geçmişteki ilkökul öğrencilerinden daha iyi olduğunu belirtmişlerdir. Zaman geçtikçe ilkökul öğrencilerinin teknolojiyi daha iyi ve etkin olarak kullandıkları dile getirilmiştir. Konu ile ilgili olarak görüşme yapılan sınıf öğretmenleri şunları dile getirmişlerdir:

*Geçmiş yıllardaki (2000 yılı öncesi) öğrenci profili ile şimdiki öğrenci profili arasında çok fark var. Öğrenci teknoloji kullanarak okula geliyor (Öğretmen 2).*

*Teknoloji kullanma yönünden şimdiki öğrencilerim daha iyi durumdadır (Öğretmen 3).*

*Günümüzdeki öğrenciler teknolojik aletlerden daha fazla yararlanmaktadır (Öğretmen 4).*

*Günümüzdeki öğrenciler teknolojiyi daha çok ve güzel kullanıyorlar (Öğretmen 6).*

*Şimdiki öğrenciler teknoloji hastası (Öğretmen 11).*

*Günümüzdeki öğrencilerin teknoloji ile araları çok daha iyi (Öğretmen 12).*

*Teknoloji kullanımı olarak çocuklar daha yatkın ve daha beceriklidir (Öğretmen 14).*

*Her geçen dönemde teknoloji kullanımı artıyor (Öğretmen 15).*

*Önceden teknoloji imkânları yoktu. Şimdi akıllı tahtaların, akıllı cep telefonları, fotokopi makineleri eğitim ve öğretime büyük katkıları olmuştur (Öğretmen 16).*

*Öğrencilerin teknolojiyi kullanmaları geçmiş yıllara göre daha da gelişmiştir (Öğretmen 17).*

#### 3.1.2. Özgüven Artışı

Olumlu profil değişimleri temasının ikinci alt teması özgüven artışıdır. Bu alt temada, mevcut ilkökul öğrencilerinin özgüvenlerindeki artış vurgulanmıştır. Görüşme yapılan sınıf öğretmenleri (Öğretmen 1, 8, 13, 15), mevcut ilkökul öğrencilerinin, geçmişteki ilkökul öğrencilerine kıyasla daha özgüvenli olduklarını belirtmişlerdir. Konu ile ilgili olarak görüşme yapılan sınıf öğretmenleri şunları dile getirmişlerdir:

*Geçmiş yıllardaki (2000 yılı öncesi) öğrencilerin özgüvenleri yoktu. Şimdi tam tersi. Özgüvenleri çok yüksek (Öğretmen 1).*

*Günümüzdeki öğrenciler daha özgüvenli (Öğretmen 8).*

*Şimdiki öğrenciler eski öğrencilere göre daha açık sözlü ve cesaretlidir (Öğretmen 13).*

*Her biri özgür olmak istiyor. Daha hareketli, aktif, konuşkan, hakkını sorguluyor ve arıyorlar (Öğretmen 15).*

#### 3.1.3. Öğrenme Kapasiteleri

Olumlu profil değişimleri temasının üçüncü alt teması öğrenme kapasiteleridir. Bu alt temada, günümüz ilkökul öğrencilerinin öğrenme kapasitelerindeki artış vurgulanmıştır. Konu ile ilgili olarak görüşme yapılan sınıf öğretmenleri şunları dile getirmişlerdir:

*Teknoloji ilerledikçe öğrenme kapasiteleri daha çok gelişiyor. Birinci sınıfta bazı öğrenciler okuryazar olarak geliyorlar. Sayıları daha kolay okuyor, yazıyorlar. Üç ve dört basamaklı sayıları okuyorlar. Normal öğrenciler birinci*

sınıfa geldiklerinde sayıları ancak okulda öğreniyorlardı (Öğretmen 2).

Günümüzdeki öğrenciler daha kolay öğreniyorlar (Öğretmen 6).

Teknolojinin gelişmesi ile öğrencilerin ufku daha açık (Öğretmen 8).

Öğrenciler zihinsel faaliyet olarak oldukça ileri düzeydedir (Öğretmen 9).

Şimdiki öğrenciler daha zeki daha şımarık. Alguları güçlü. Öğreniyor ama uygulamıyorlar. Akademik olarak başarılılar (Öğretmen 11).

Öğrenmeye daha hazır halde geliyorlar (Öğretmen 15).

### 3.2. Olumsuz Profil Değişimleri

İkinci tema olan “Olumsuz Profil Değişimleri” temasında, günümüz ilkökul öğrencilerinin olumsuz özellikleri incelenmiştir. 2000 yılı öncesi ilkökul öğrencileri ile 2018 yılı ilkökul öğrencilerinin kıyaslanması sonucunda, mevcut ilkökul öğrencilerindeki negatif değişimler açıklanmıştır. Bu tema ulaşılan alt temalar bağlamında incelenmiştir.

#### 3.2.1. Saygı ve Sevgide Azalma

Olumsuz profil değişimleri temasının ilk alt teması saygı ve sevgide azalmadır. Bu alt temada, 2018 yılı ilkökul öğrencilerinin saygı ve sevgi değerlerindeki azalma vurgulanmıştır. Görüşme yapılan sınıf öğretmenleri (Öğretmen 1, 3, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16), mevcut ilkökul öğrencilerinin aile büyüklerine, öğretmenlere daha az saygı ve sevgi duyduğunu belirtmişlerdir. Konu ile ilgili olarak görüşme yapılan sınıf öğretmenleri şunları dile getirmişlerdir:

Geçmiş yıllardaki (2000 yılı öncesi) öğrenciler daha terbiyeli, daha saygılı idi (Öğretmen 1).

Geçmişteki öğrencilerim öğretmenine ve çevresine karşı daha saygılıydı (Öğretmen 3).

Günümüzdeki öğrenciler fazla teknolojik araç kullandıkları için Saygı-sevgi değerleri oldukça zayıf (Öğretmen 5).

Öğretmene olan saygı maalesef azaldı (Öğretmen 6).

Geçmişteki öğrenciler okula ve öğretmene karşı daha saygılıydı (Öğretmen 7).

Büyüklerimize saygı az (Öğretmen 9).

Öğrenci profili her yıl değişim gösteriyor. Daha önceki yıllarda (10-15 yıl) öğrenciler daha saygılı, sevgi dolu idi (Öğretmen 10).

Şimdiki öğrenciler. Başkalarına karşı saygısız ve bencil (Öğretmen 11).

Okula ve öğretmene karşı sevgi ve saygıları var tabii ki ama önceki yıllara göre giderek azalıyor (Öğretmen 12).

Geçmiş yıllardaki öğrenciler şimdiki öğrencilerden daha saygılı ve sevgi duyardı (Öğretmen 13).

Paylaşım, saygı, sevgi, okul kültürüne uyumda biraz daha zorlanma fazla oluyor (Öğretmen 15).

Okula ve öğretmene karşı önceden daha fazla saygı ve sevgi vardı. Öğretmenin imkânları daha iyi olduğu için saygı ve

sevgi fazla idi. Öğrenciler okuduğunda iş gücü sahibi oluyordu. Okumanın imkânları fazla idi. Bu da sevgi ve saygıyı artırıyordu (Öğretmen 16).

#### 3.2.2. Sosyalleşmede Problemler

Olumsuz profil değişimleri temasının ikinci alt teması sosyalleşmede problemlerdir. Bu alt temada, mevcut ilkökul öğrencilerinin sosyalleşmede problemler yaşadığı vurgulanmıştır. Görüşme yapılan sınıf öğretmenleri (Öğretmen 5, 9, 11, 15), mevcut ilkökul öğrencilerinin arkadaşlık kurmada ve bu arkadaşlığı devam ettirmede sıkıntılar yaşadıklarını belirtmişlerdir. Konu ile ilgili olarak görüşme yapılan sınıf öğretmenleri şunları dile getirmişlerdir:

Günümüzdeki öğrenciler fazla teknolojik araç kullandıkları için paylaşım yok. Sosyalleşmede zayıflar. Oyun oynamayı beceremiyorlar (Öğretmen 5).

Sosyal iletişim becerileri oldukça zayıf (Öğretmen 9).

Davranış olarak başarısızlar (Öğretmen 11).

Paylaşım, saygı, sevgi, okul kültürüne uyumda biraz daha zorlanma fazla oluyor. Arkadaşları ile alışana kadar daha fazla problem yaşıyorlar (Öğretmen 15).

#### 3.2.3. Benmerkezcilik

Olumsuz profil değişimleri temasının üçüncü alt teması benmerkezciliktir. Bu alt temada, mevcut ilkökul öğrencilerinin benmerkezcilik duygularının arttığı vurgulanmıştır. Görüşme yapılan sınıf öğretmenleri (Öğretmen 5, 9, 11), mevcut ilkökul öğrencilerinin aşırı kendini düşünen ve bencil olduklarını belirtmişlerdir. Konu ile ilgili olarak görüşme yapılan sınıf öğretmenleri şunları dile getirmişlerdir:

Günümüzdeki öğrenciler fazla teknolojik araç kullandıkları için paylaşım yok (Öğretmen 5).

Ben duygusu yüksek (Öğretmen 9).

Şimdiki öğrenciler Başkalarına karşı saygısız ve bencil (Öğretmen 11).

#### 3.2.4. Sorumluluk

Olumsuz profil değişimleri temasının dördüncü ve son alt teması sorumluluktur. Bu alt temada, mevcut ilkökul öğrencilerinin sorumluluk bilincinde azalma olduğu vurgulanmıştır. Görüşme yapılan sınıf öğretmenleri (Öğretmen 3, 8, 9, 10, 12, 13, 14), mevcut ilkökul öğrencilerinin verilen görevleri yerine getirmede sıkıntı yaşadıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca zora gelmek istemediklerini söylemişlerdir. Konu ile ilgili olarak görüşme yapılan sınıf öğretmenleri şunları dile getirmişlerdir:

Algulamaları, ders çalışmaları, derse hazırlıklı gelmeleri geçmişteki öğrencilerimde daha iyiydi (Öğretmen 3).

Değişen hayat şartları ile çocuklar daha şımarık. Geçmişteki (2000 yılı öncesi) öğrenciler dersi daha dikkatli dinliyorlardı. Şimdiki çocuklar daha çocuksu. Ders dışında daha çok oyuna önem veriyorlar. Teknoloji ailelerinde bilinçsiz olarak kullanması bunun etkisini gösteriyor (Öğretmen 8).

Sorumluluk yönüyle zayıf olmaları dikkat çekici (Öğretmen 9).

Önceki yıllarda daha çok öğrenme isteği vardı. Verilen bir kitap istekle okunurdu. Şimdiki çocuklar teknolojiye doymuş.

*Kitap vb. okumaya hevesi pek olmayan bir profildeler (Öğretmen 10).*

*Kurallara uyma konusunda çok rahatlar. Sorumluluk sahibi değiller. Araştırma konusunda zayıflar. Hazır bulmak hoşlarına gidiyor (Öğretmen 12).*

*Geçmiş yıllardaki ilkokul öğrencileri öğrenmeye karşı daha istekliyidiler (Öğretmen 13).*

*Daha rahatlarına düşkünler. Öğretmenin kendilerini ders konusunda sıkmasını istemiyorlar (Öğretmen 14).*

#### 4. Sonuç ve Öneriler

Sınıf öğretmenlerinin, ilkokul öğrencilerindeki kişilik, karakter, tutum vb. değişimlerini belirlemek amacıyla fenomenoloji türünde gerçekleştirilen bu çalışmada, sınıf öğretmenlerinin konu ile ilgili fenomenleri, ulaşılan temalar altında sunulmuştur. Bu araştırma sonucunda iki adet temaya ulaşılmıştır. Ulaşılan temalar ve alt temalar şunlardır: Olumlu profil değişimleri: teknoloji kullanma becerileri, özgüven artışı, öğrenme kapasiteleri. Olumsuz profil değişimleri, saygı ve sevgide azalma, sosyalleşmede problemler, benmerkezcilik, sorumluluk.

Yapılan araştırma sonucunda ulaşılan ilk sonuç, günümüz ilkokul öğrencilerinin geçmişteki ilkokul öğrencilerine kıyasla teknoloji kullanma becerilerindeki artıştır. Görüşme yapılan sınıf öğretmenleri, günümüz ilkokul öğrencilerinin teknoloji kullanma becerilerinin geçmişteki ilkokul öğrencilerinden daha iyi olduğunu belirtmişlerdir. Zaman geçtikçe ilkokul öğrencilerinin teknolojiyi daha iyi ve etkin olarak kullandıkları dile getirilmiştir. Yapılan araştırma sonucuyla benzerlik gösterecek şekilde Pedró (2006: 10-13) ve tarafından yapılan araştırma sonucunda günümüz öğrencilerinin özellikle basılı olmayan dijital kaynaklara erişme, önceleri dinlenmeye ayrılan sürenin günümüzde bilgisayar ve internet ile geçirdiğini ve son olarak çoklu ortamların yazılı ürünlerden daha değerli olduğu belirtilmiştir. Deveci, Açık, Gülbayrak, Demir, Karadağ ve Koçdemir (2007) tarafından yapılan araştırma sonucunda ilköğretim öğrencilerin %26'sının cep telefonu kullandığı, %11'inin kendine ait cep telefonunun olduğu, %59,3'ünün bilgisayar kullandığını ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin %99,9'u televizyon izlediği vurgulanmıştır. Bennett, Maton ve Kervin (2008: 784) ve Lei (2009: 95) tarafından yapılan çalışmalarda 21. Yüzyıl öğrenci özellikleri arasında teknoloji kullanma becerisindeki artış vurgulanmıştır. Günümüz bilgi, teknoloji ve iletişim çağıdır. İlkokul öğrencilerimizin bu çağa uygun olarak, teknolojik araçları kullanma becerilerindeki artışın iyi bir durum olduğu söylenebilmektedir.

Araştırma sonucunda ortaya çıkan bir diğer sonuç, ilkokul öğrencilerindeki özgüven artışıdır. Görüşme yapılan sınıf öğretmenleri günümüz ilkokul öğrencilerinin, 2000'li yılların ilkokul öğrencilerine kıyasla daha özgüvenli olduklarını belirtmişlerdir. Benzer bir sonuca Ezmeci ve Dilekmen (2016) tarafından ulaşılmıştır. Ezmeci ve Dilekmen (2016) yaptıkları araştırma sonucunda, ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin özgüven düzeylerini yüksek seviyede bulmuşlardır. İlkokul öğrencilerinde bulunan öz güvenin ailelerin yetiştirme tarzıyla ilişkili olduğu düşünülmektedir. Bu durumda ailelerin, öz güvene sahip çocuklar yetiştirdikleri ve bundan yıl sonra bugüne göre daha öz güvenli yetişkinler görülebileceği söylenebilmektedir.

Araştırma sonucunda ulaşılan olumsuz profil değişimlerinin ilki ilkokul öğrencilerinin saygı ve sevgi değerlerindeki azalmadır. Görüşme yapılan sınıf öğretmenleri, günümüz ilkokul öğrencilerinin aile büyüklerine, öğretmenlere daha az saygı ve sevgi duyduğunu belirtmişlerdir. Oysaki MEB (2015: 2) İlkokul Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programında öğrencilere kazandırılması gereken değerler arasında saygı ve sevgi yer almaktadır. Ayrıca adı geçen programda saygı ve sevgi ile alakalı kazanımlar da yer almaktadır. İlkokul öğrencilerindeki saygı ve sevgi değerlerinin azalması geleceğimiz toplumu açısından sakıncalı bir durumdur. Birbirine saygı ve sevgi duymayan insanların robottan farksız olacağı düşünülmektedir. Bireylere saygı ve sevgi duyulmadığı zaman, iletişimde problemler yaşanması kaçınılmaz olabilmektedir.

Araştırmanın bir diğer sonucu, ilkokul öğrencilerinin sosyalleşme problemleridir. Görüşme yapılan sınıf öğretmenleri, günümüz ilkokul öğrencilerinin arkadaşlık kurmada ve bu arkadaşlığı devam ettirmede sıkıntılar yaşadıklarını belirtmişlerdir. Araştırma sonucuyla benzerlik gösterecek şekilde Yılmaz (2012: 121), günümüz öğrencileri ile sağlıklı bir sınıf iletişimi oluşturmanın daha farklı yöntemler gerektirdiğini vurgulamıştır. Benzer bir şekilde Pedró (2006: 12), günümüzde teknolojik araçların daha çok sosyalleşme olanakları sunmasına rağmen, fiziksel izolasyon ve yalnızlığın daha da arttığını dile getirmiştir. Yine benzer bir şekilde Chen ve Peng, (2008: 467), aşırı internet kullanan öğrencilerin, interneti az kullananlara göre daha fazla içe dönük, yalnız, fiziksel olarak hasta ve depresyona girmiş olduklarını belirtmiştir. Ulaşılan sosyalleşme problemleri sonucu ile ilgili olarak, 2000'li yıllarda ve öncesinde oynanan sokak oyunları aklı gelmektedir. 2018 yılında sokaklarda oyun oynayan çocuk görmek neredeyse imkânsız hale gelmektedir. İlkokul öğrencileri evlerinde bilgisayar, cep telefonu, televizyon ile meşgul olmaktadır. Bu durum ise sosyalleşme problemlerine sebep olmaktadır.

Bir başka araştırma sonucu, ilkokul öğrencilerindeki benmerkezciliktir. Görüşme yapılan sınıf öğretmenleri, günümüz ilkokul öğrencilerinin aşırı kendini düşünen ve bencil olduklarını belirtmişlerdir. İlkokul öğrencilerinin paylaşım duygusundaki azalma vurgulanmıştır. Bencilik kültürel değerlerimizle bağdaşmayan bir durumdur. Benmerkezcilik ve bencilik yardımlaşmayı, paylaşmayı yok eden unsurlardır. Ulaşılan sonuç çerçevesinde, 2040 yılında, 2018 yılından daha bencil, benmerkezci ve paylaşımsız yetişkinler göreceğimiz düşünülmektedir.

Araştırma sonucunda ulaşılan son sonuç, ilkokul öğrencilerinde sorumluluk duygusunun azalmasıdır. Görüşme yapılan sınıf öğretmenleri, günümüz ilkokul öğrencilerinin verilen görevleri yerine getirmede sıkıntı yaşadıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca zora gelmek istemediklerini söylemişlerdir. Oysaki MEB (2015: 2) İlkokul Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programında öğrencilere kazandırılması gereken değerler arasında sorumluluk yer almaktadır. Yaşam, sorumluluklar almayı ve bu sorumlulukları en iyi şekilde yerine getirmeyi gerektirmektedir. Sorumluluk duygusu gelişmeyen insanların ise hayatını ilgilendiren önemli kararları ya alamamakta ya da yanlış kararlar alabilmektedir.

Araştırmanın ortaya koyduğu sonuçlar bağlamında, değişen ilkokul öğrenci profilleri kapsamında şu öneriler getirilmiştir:

- Fatih projesi kapsamında tüm dersliklere akıllı tahta yerleştirilmesi amaçlanmaktadır. Ancak 2018 yılı itibarıyla henüz akıllı tahta bulunmayan ilkökuller derslikleri bulunmaktadır. İlkokul öğrencilerinin teknoloji kullanma becerilerini geliştirmesi açısından akıllı tahta bulunmayan sınıflara akıllı tahta takılması önerilmektedir.
- Milli Eğitim Bakanlığı tarafından sadece lise öğrencilerine ücretsiz olarak tablet dağıtılmıştır. İlköğretim öğrencilerinin teknoloji kullanma becerilerinin geliştirilmesi bakımından ilköğretim öğrencilerine de ücretsiz olarak tablet dağıtılması önerilmektedir.
- İlkokul öğrencilerindeki öğrenme kapasitelerindeki artış kapsamında, öğrencilerin öğrenmelerinin artırılmasına yönelik etkinliklerin geliştirilmelidir. Bu konuda Nunley tarafından geliştirilen basamaklı öğretim uygulamalarının etkili olacağı düşünülmektedir. Bu şekilde her bir öğrenci kendi öğrenme kapasitesini sonuna kadar kullanmış olacaktır.
- Bir başka önemli araştırma sonucu, ilkökuller öğrencilerinin sevgi ve saygı değerleri yönünden düşük seviyede olmalarıdır. Bu konuda sorumluluk öncelikle velilere, sonra öğretmene, tüm topluma düşmektedir. Bu değerlerin kazandırılmasına yönelik olarak sevgi ve saygı konulu kitapların okunması, bu konudaki örnek olayların öğrencilere yaşatılması, bu konuyla ilgili filmler izletilmesi önerilmektedir.
- Mevcut ilkökuller öğrencilerinin benmerkezci, paylaşımdan uzak oldukları görülmektedir. Öğrencilerin bu olumsuz özelliklerinin ortadan kaldırılmasında sosyalleşme önemli bir role sahiptir. Öğrencilerin sosyalleşmelerini sağlamak amacıyla, öğretmenlerin ve velilerin; çocuk oyunları, ailelerce piknik gibi etkinlikler düzenlemeleri faydalı olacaktır.
- Bu araştırma ilkökuller öğrencilerinin profillerini belirlemeye yönelik bir çalışmadır. Yapılacak araştırmalarla, ortaokul, lise ve üniversite öğrencilerinin değişen profilleri incelenebilir.

## Kaynakça

- Aydın, B. (2003). Bilgi toplumu oluşumunda bireylerin yetiştirilmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(14), 183-190.
- Bennett, S., Maton, K. & Kervin, L. (2008). The 'digital natives' debate: a critical review of the evidence. *British Journal of Educational Technology*, 39(5), 775-786.
- Boyd, D. M. & Ellison, N. B. (2007). Social network sites: definition, history, and scholarship. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 13(1), 210-230.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (12. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Can, İ. (2015). Değişen Türkiye'de eğitimin işlevlerini yeniden düşünmek: velilerin ilk ve orta okullardan beklentileri üzerine bir araştırma. *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 34, 247-266.
- Chen, Y. F. & Peng, S. S. (2008). University students' internet use and its relationships with academic performance, interpersonal relationships, psychosocial

adjustment, and self-evaluation. *CyberPsychology & Behavior*, 11(4), 467-469.

- Christensen, L. B., Johnson, R. B. ve Turner, L. A. (2015). *Araştırma yöntemleri desen ve analiz* (Çev. Edt: Ahmet Aypay). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Creswell, J. W. (2013). *Nitel araştırma yöntemleri: beş yaklaşıma göre nitel araştırma ve araştırma deseni* (3. Baskıdan Çeviri) (Çev. Edt.: Mesut Bütün, Selçuk Beşir Demir). Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Erol, N. (2011). Toplumsal değişim ve eğitim: temel ilişkiler, çelişkiler, tartışmalar. *Gazi Akademik Bakış*, 5(9), 109-122.
- Ezmeçi, F. & Dilekmen, M. (2016). İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin özgüvenleri. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(1), 513-534.
- Feltz, D. L. (1988). Self-confidence and sports performance. *Exercise and Sport Sciences Reviews*, 16(1), 423-458.
- Fidan, F. & Fidicioğlu, A. (2010). Kutsallıkla tutsaklık arasında bir meslek öğretmenlik: sorunlar, yaklaşımlar ve beklentiler. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (5), 146-160.
- Fraenkel, J. R., Wallen, N. E. & Hyun, H. H. (2011). *How to design and evaluate research in education* (8th Edition). New York: McGraw-Hill.
- Glesne, C. (2012). *Nitel araştırmaya giriş*. (Çev.: A. Ersoy ve P. Yalçınoğlu). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Gliner, J. A., Morgan, G. A., & Leech, N. L. (2015). *Uygulamada araştırma yöntemleri: desen ve analizi bütünleştiren yaklaşım* (Çev. Ed.: Selahattin Turan). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Gündoğar, F. (2014). Değişen eğitim anlayışı ışığında değişen öğretmen yetiştirme programları üzerine düşünceler. *Diyalog Interkulturelle Zeitschrift Für Germanistik*, 2(1), 118-127.
- Günüç, S., Odabaşı, H. F. & Kuzu, A. (2013). 21. yüzyıl öğrenci özelliklerinin öğretmen adayları tarafından tanımlanması: bir twitter uygulaması. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 9(4), 436-455.
- Jones, E. G. (2000). Neurowords 8 plasticity and neuroplasticity. *Journal of the History of the Neurosciences*, 9(1), 37-39.
- Lei, J. (2009). Digital natives as preservice teachers: What technology preparation is needed?. *Journal of Computing in Teacher Education*, 25(3), 87-97.
- Merriam, S. B. (2013). *Nitel araştırma desen ve uygulama için bir rehber* (Çev. Ed.: Selahattin Turan). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı (2015). *İlkokul hayat bilgisi dersi (1, 2 ve 3. Sınıflar) öğretim programı*. Ankara.
- Monereo, C. (2004). The virtual construction of the mind: The role of educational psychology. *Interactive Educational Multimedia*, 9, 32-47.



- Parlar, H. (2012). Bilgi toplumu, değişim ve yeni eğitim paradigması. *Yalova Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(4), 193-209.
- Patton, M. Q. (2014). *Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri* (3. Baskıdan Çeviri). (Çeviri Editörleri: Mesut Bütün, Selçuk Beşir Demir). Ankara: Pegem Akademi.
- Pedró, F. (2006). *The new millennium learners: challenging our views on ICT and learning*. Inter-American Development Bank.
- Prensky, M. (2001). Digital natives, digital immigrants. *On the Horizon*, 9(5), 1-5.
- Prensky, M. (2009). H. sapiens digital: from digital immigrants and digital natives to digitalwisdom. *Innovate: Journal of Online Education*, 5(3), 1-10.
- Şahin, M. C. (2009). Yeni binyılın öğrencileri'nin özellikleri. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(2), 155-172.
- Tompkins, A. W. (2007). Brain-based learning theory: an online course design model. *Unpublished Dissertation*, Liberty University.
- Türk Dil Kurumu (2018). *Güncel türkçe sözlük*. www.tdk.gov.tr
- White, L. J. & Castellano, V. (2008). Exercise and brain health—implications for multiple sclerosis. *Part 1—Neuronal Growth Factors*. *Sports Medicine*, 38(2), 91-100. <https://doi.org/10.2165/00007256-200838020-00001>.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (6. baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, M. (2012). Değişen öğrenci, değişen öğretmen. *DEM Dergi*, 2(6), 120-123.



